Onze Wereld . - nr. 2 (februari 1981), p. 8-9

Vereniging tegen rasdiscriminatie wil overkoepelend werken

De Vereniging tegen Rasdiscriminatie zal haar methode in de strijd tegen rassendiscriminatie herzien. Onlangs, tijdens een slecht bezochte ledenvergadering, kreeg het nieuwe bestuur als opdracht een inventarisatie te maken van groepen die zich in het land bezig houden met de strijd tegen rassendiscriminatie terwijl tevens, daar waar nodig, plaatselijke initiatieven zullen worden gestimuleerd. De herziening van de methode is nodig nu gebleken is dat er een herbezinning moet komen op de te volgen koers.

De Vereniging tegen Rasdiscriminatie maakte in 1978 een succesvolle start, gepaard gaande met veel publiciteit en een hoge leden-aanmelding in haar eerste periode. Een intern bestuursconflict, een te ambitieus en te pretentieus programma en een te kleine inzet van de leden hebben de vereniging echter parten gespeeld. In het jaar 1980 was er sprake van een zodanige terugslag dat er zelfs stemmen opgingen om de Vereniging op te doeken. De bestuurscrisis trad op in januari 1980. De drie uittredende bestuursleden lichtten hun aktie indertijd als volgt toe: ,,Ons belangrijkste motief is onder meer gelegen in de wijze waarop in veel gevallen de zaken worden afgedaan van mensen die zich met discriminatie-klachten tot de Vereniging richten. Het inlevingsgevoel voor mensen die door discriminerend gedrag vaak ernstig psychisch, maar ook maatschappelijk zijn beschadigd of zijn benadeeld, bleek meer dan eens tekort te schieten. Sterker, wij kunnen zonder daarbij ons geweten geweld aan te doen, niemand die zich gediscrimineerd voelt nog aanraden zich tot de Vereniging te richten.''

Emotioneel

Rudi Kross, een lid, geeft achteraf zijn beschouwing: ,,Dat conflict heb ik zien aankomen. Het was onvermijdelijk omdat er binnen de Vereniging en binnen het bestuur opinies leefden die haaks op elkaar stonden. Ik zie twee groepen: énerzijds de wetenschappers met engagement, en anderzijds de groepen van de discriminatie-slachtoffers.'' De wetenschappers beschouwen volgens Rudi steeds enige afstandelijkheid bij hun onderzoekend peilen van het verschijnsel discriminatie. De discriminatie-slachtoffers noemt Rudi emotioneel. ,,Ze willen op elk geval, hoe triviaal het ook is, direct inspringen. Ze dóén het liefste en willen niet als proefdieren afwachten tot de haalbaarheid van een juridische actie gegarandeerd is. Bij hen zie je dan ook een zeker anti-intellectualisme.'' Kross verwijt de wetenschappers daarentegen arrogantie: ,,Ze denken dat ze het wel weten en verzamelen alleen materiaal voor nieuw onderzoek.''

Jaap Sanders, voormalig penningmeester en secretaris: ,,We zijn in 1978 met groot enthousiasme en veel fanfare van start gegaan. Daarmee hebben we veel bijval geoogst, wat leuk is. Maar we hebben ook ontzettend veel werk naar ons toe getrokken: klachten, verzoeken om informatie en advies, deelname aan allerlei manifestaties, te veel om op te noemen en veel te veel voor een handjevol drukbezette vrijwilligers. Onze optimistische verzoeken om subsidie om daarmee betaalde krachten een belangrijk deel van het werk te laten doen, zijn afgewezen. Het komt mij nu, bijna twee jaar na het begin van ons project, voor dat we te naïef te werk zijn gegaan. Rassendiscriminatie is een kwaad in vele gedaanten. Om dat op alle fronten aan te pakken is een gigantisch apparaat nodig met veel meer mensen dan de enkele tientallen actieve en enkele honderden inactieve leden die wij hebben. Zonder dat apparaat is het beter om een klein, overzichtelijk stukje van het monster te bevechten, zoals diverse actiegroepen in het land ook doen.''

Compromis

Toch waren op de vergadering optimisten die zich niet uit het veld lieten slaan door de opgedane ervaring. De Vereniging zou ernaar moeten streven een landelijk overkoepelend orgaan te worden en overal in het land autonome groepen opzetten. Dit zou binnen enkele jaren bereikt moeten zijn. Tegenstanders hiervan argumenteerden dat men niet dezelfde fout moest begaan. Men zou beter moeten bekijken wat het potentieel op korte termijn is om zo de bestaansmogelijkheden te onderzoeken. Een schijndiscussie werd voorkomen toen bleek dat het een het ander niet uitsloot. Een compromis rolde uit de bus: het nieuw gekozen bestuur kreeg als opdracht een inventarisatie te maken van de groepen die zich in het land bezighouden met de strijd tegen rassendiscriminatie, terwijl er tevens plaatselijke initiatieven zullen worden gestimuleerd daar waar nodig is.

Mario Croes

EDUARD DE KAM

● *In december 1980 vond in Amsterdam een grote protestdemonstratie plaats tegen toenemende fascistische en anti-semitische uitingen.*